

La qüestió tràgica de la setmana

Aquesta setmana que, gràcies a Deu, hem acabat de passar sense la més petita esgarrinxada, ens ha deixat un regust de perill que, en bona fè, no n'hem de desitjar que en vinguin gaires. Hem estat a punt de sofrir els horrors d'una revolta popular amb totes les seves tristes conseqüències. Un assumpte trascendental ha fet posar nerviosos els dirigents del nostre Municipi, per culpa de l'entremaliadura d'uns jovenets que ja s'han cregut amb el dret d'intervenir en la vida pública, en intentar dirigir-se al poble en defensa d'una versió que, tocant a l'Escola Municipal de Segona Ensenyança, fou llançada per l'orador obrerista senyor Pestaña, des de la tribuna de La Unió Liberal. En nostra ciutat s'ha descapdellat una verdadera batalla campal en ocasió de la publicació d'un bell i estudiat manifest adreçat als ciutadans de Granollers, primerament en els periòdics de la capital i després en unes fulles repartides amb certa profusió. Més, anem per parts i no ens precipitem.

S'inicien les hostilitats.—Quatre jovenets van a l'Alcaldia, i encarant-se amb «el que mana més», li exposen la demanda de permís per a fer sortir unes fulles. «El que mana més» s'els mira de cap a peus i, després de llegir el document que li mostren, es torna groc i els diu que la cosa és molt greu, que s'hi ha de pensar, que ha de mostrar-ho al Governador, que si el seu consell de família, que si el coixí, que si vol dormir-hi, que si la seva àvia, etc. No sabia el què li passava ni què contestar als atrevits jovenets. Torneu demà, — els digué — i caragolant el paper, que ja tenia taques de la seva mort neguitosa, s'acomia dels visitants, sense pensar que l'endemà era diumenge, el que vol dir que els faria passar amb raons per tal d'aconsellar-se ben bé dessorre la greu responsabilitat, que no volia carregar sol damunt les seves espatlles.

Intervé la Convenció.—El mateix vespre tot foren anants i vinents de companys del partit, per tal d'esbrinar sobre en quin dels paràgrafs del famós document recauria el cop de sabre del censor que neutralitzés l'efecte excitant que havia de produir en les masses exaltades. Per una cosa o altra es mana. El document va de mà en mà. Cap dels canonges polítics entén el significat vertader de les paraules sacrossantes que han de soliviantar el poble. Per fi, es reuneix la Convenció Municipal en una de les taules del Cafè de la Guatlla.

—Jo el tiraria al cove — diu el més decidit del Consejo de los Cuatro, puix que així de passada s'estalviaria d'haver-lo de llegir i entrebancar-se.

—Jo primer ho consultaria al Cla-ri-net, — diu el més sorrut.

—Doncs jo, — fa el tercer, — els ho deixaria publicar, i perquè vegessin que som previsors, avisaria la Guàrdia Civil perquè estés preparada pel que fés falta, no fos cas que els nostres seguidors s'ho prenguessin tant a la valenta, que comencessin a tallar caps de les persones que firmen la fulla i així es podés justificar que de l'Escola Municipal no en quedava ni rastre.

Potser ho farem massa fort, — diu el Senyor Ramón, que tota l'estona s'havia estat rumiant una solució, mentre els altres tres es trencaven la closca també per trobar el desllorigador de l'afer. — Jo, si em voleu creure — afegeix sentenciosament — no els donaria permís; perquè allò que diu dels frares, jo sé de bona tinta que

no és veritat. M'ho va dir el Director ahir mateix, que ja sabeu que en mi hi té confiança.

—Doncs, mans a l'obra, — feren tots. — Cap a trobar l'Alcalde i exigir-li lo acordat; i, si no ho troba conforme, li presentarem firmes.

I tots satisfets, s'aixequen, tiren carretera avall fins a la «Plaça de l'Angel», i un cop allí, tornen a revisar la qüestió.

—Ben mirat, li farem fer una alcaldada — diu, de cop, el més liberal. — No en parlem més, — replica enèrgicament l'assessor, imposant-se. — No vindrà pas d'una. Qui mana, mana; ja us ho vaig dir l'altre dia. No hi pensem més... I demà s'els farà passar amb raons, i demà passat, o l'altre, o l'altre, s'els dirà a aquests noiets que s'entornin a estudi, que ací no volem conflictes amb la bona gent.

Diu això, i es dispersen.

La guillotina.—Tal com varen aconsellar els de la Convenció, es portà la cosa. L'Alcalde havia consultat el cas i la seva responsabilitat no li permetia autoritzar la publicació del manifest. Tot el diumenge l'havien cercat en va. I el dilluns, posant-se la mà al pit, rep els firmants i els mostra una ordre de prohibició i un altre document en el qual justificava la seva determinació pel perill de *poderse alterar el orden público*. Els estudiants es quedaren glaçats d'aital determini, i, mentre baixaven l'escala de la Casa de la Ciutat, es topen amb l'eximí Secretari particular, qui, creient-se que l'anaven a interrogar, els diu:

—No en sé res jo d'això; sóc sort i no m'he pogut enterar de res. Són coses d'En Ramón, sabeu?...

Els estudiants esclaten una riallada, mentre el Senyor Ramón, que passava pel carrer, els feia la rialleta de conill, com volent significar: ¡Triomf en tota la línia! Eh, quines pensades?... No n'hi ha un altre para *arreglar cuestiones!*... I, mentrestant, uns mal intencionats periodistes — sempre són ells els mateixos indiscrets — publiquen en «El Diluvio» primer, i després a «La Publicidad» i en altres periòdics de la capital, el famós manifest, motejat de proclama incendiària pels nostres ínclits governants. *Yaqui fué Troya!* L'Amo municipal, la Convenció, el Revisor — i no el del tren — l'Assessor màxim, tothom es feia llengües del desvergonyiment i fins de l'imprudència del joves firmants de la fulla.

La batalla campal.—Rompudes, doncs, d'aquesta forma, les hostilitats i com que ja s'havia comunicat allò de la *alteración del orden público*, la qüestió era preparar-se per a qualsevol eventualitat. Es convoca les forces vives i mortes del partit; tothom forma el quadro al voltant del Senyor Ramón, mentre per altre cantó una Comissió s'embarca cap a Barcelona per a preparar el Senyor Director Espiritual, al fi d'evitar-li un sobtament quan s'enteri dels successos. El Senyor Ramón arenga les masses i quan les té ben arengades, els explica la seva genial pensada per a evitar el conflicte. En aquells moments, però, un estudiantet els fa ofrena d'uniques quantes fulles explosives, mentre un dels arengats li diu que ja l'havia llegida a cal barber quan li treien la llana del clatell. Amb tot, la recull i se la fica dissimuladament a la butxaca. Els facinerosos, no obstant i les amenaces i despreciant el perill, continuen repartint fulles faccioses, mentre els de la reunió magna s'esgargamellen excitant els patriotes a la defensa de la ciutat. «¡Aniquilem-los!», criden veus ronques i eixutes. «¡Són uns desvergonyits, aquesta canalla!», diu aquell que escriu a tant la ratlla. «Al menys ho fessin com jo, per calés, això de promoure conflictes d'ordre públic i es-

criure fulles...» I quan ja tots els reunits estigueren ben imposats del paper que a cada ú els havia repartit el Senyor Ramón, així com del lloc estratègic que calia ocupar per a copsar els *filibusteros*, surten arremolinats i furients cap al carrer en cerca de l'enemic, i, l'un ací, i l'altre allà, s'escampen per la ciutat per tal d'esmicolar els atrevits que amb la seva desobediència havien torbat de tan gran manera la pau del poble i el dolç sojorn de les hamaques del govern municipal.

Més, oh!, quina va ésser la seva desil·lusió en contemplar arreu la més trista solitud en carrers i places! Només ho sap Déu nostre senyor i els Germans de la doctrina cristiana!... Tot era buscar reconcs i reconets. I, en lloc de trobar-hi facciosos, hi trobaven fulles impreses, signades per més de cent joves que tots havien fet els estudis a l'Escola de Segona Ensenyança que ells també tant estimen i veneren.

Aquí no ha pasado nadie.—Acabada que fou aquesta batalla amb els espectres i bruixes i bruixots de la ciutat, sense dir-s'ho l'un de l'altre, es van trobant tots al mig del carrer d'En Pí i Margall, i, sense dir-se paraula, van remugant una oració fúnebre pel pobret estadat, que tot somniant, entre ronc i ronc, encara pronunciava les bèl·liques frases: «¡Aniquileu-los! M'han fet quedar malament! Jo ja no sé on sóc! Vull anar al cell!...»

I la nit xafogosa anava avançant tranquil·lament i plàcida cap a la matinada alegre, mentre la lluna esgroguçada anava fent l'ullet als habitants de la ciutat, com volent fer-los adonar de la ridícula en que havien caigut els homes dir tors del seu governament.

RECALL

«Hermanos», no!...

Hem vist una instància que els veïns de la barriada del Lladoner eleven a l'Ajuntament demanant que es resolgui la qüestió de l'ensenyament primari en aquella part nord de la ciutat, construint el grup escolar projectat de temps ha, d'acord amb l'inspecció d'ensenyança i els mestres nacionals. El document, encara que molt ben raonat i ésser de justícia ço que demanen aquells veïns, no creiem que produeixi cap efecte. Havent-hi allí l'Escola dels P. P. Menors Conventuals (encara que sense cap autorització legal ni competència reconeguda, segons es deduí de la darrera visita d'inspecció i dels resultats que a diari es toquen, no és precis crear-n'hi cap d'escola nacional. Així opinava el senyor Serra i Dachs, quan actuava de primer tinent d'Alcalde; i, com ell, el senyor Rosàs opina també que no es pot crear cap plaça en cap de les escoles nacionals, *perquè s'han de fer economies*. I és més; ell te un plan perquè tots els nins puguin assistir a l'Escola *quan es farà venir una nova comunitat religiosa, subvencionada pel Municipi*, perquè, costant menys al poble, ensenyaria molt millor.

¿Oí que eren aquestes mateixes paraules, senyor Alcalde, les que deia vostè a una senyora mestra que el visità demanant-li el nomenament d'una auxiliar per a descongestionar una Escola on s'hi en cabeixen més de 200 criatures?

Frares i «hermanos», en el bon sentit de la paraula, com tots vosaltres, voleu que siguem; més, Granollers, esperit liberal per damunt de tot, no ho consentirà. I, si no, *al tiempo*.